

Mèrit

Dll, 26/07/2021

[Cristianisme i Justícia](#)

En acabar la final de la copa de la reina de futbol, una de les futbolistes del Barça va ser entrevistada per una periodista sobre com havia anat la victòria, i va respondre, entre altres coses, “ens ho mereixíem”. Afirmació apassionada i comprensible, però...¿justa? Com es pot saber si se la mereixien més les jugadores del Barça que les del Llevant?

En aquest sentit, he llegit amb molt d'interès el llibre de Michael Sandel, *La tirania del mèrit*. Sandel, professor d'ètica i política a la Universitat de Harvard, explica que molts dels qui voten [Donald Trump](#) als EUA són ciutadans blancs sense un títol universitari que han perdut la feina o han reduït els seus salaris degut a la competència que empreses globals han fet a les empreses nord-americanes on treballaven. Però a més d'haver perdut riquesa, s'han sentit humiliats com a perdedors de la globalització.

En efecte, els professionals amb títols universitaris que han aconseguit guanyar salaris i riquesa amb l'economia global han humiliat aquests perdedors repetint-los que són responsables de llur fracàs en el mercat laboral. Que s'han d'esforçar per “reinventar-se” i “formar-se millor”... Sandel opina que en realitat, són l'economia i la societat nord-americanes les que s'han de reinventar: a fi de permetre **una vida econòmicament viable i un reconeixement a tot ciutadà, independentment de si puja o baixa en l'escala social**. És essencial que es valorin socialment les feines que fan els no universitaris: al cap i a la fi, un mestre d'escola o un treballador sanitari contribueix més al bé comú que un gran empresari de casinos de joc.

En tot cas, la raó que donen els guanyadors (professionals amb títols universitaris) per justificar llurs salaris i llur menyspreu és que ells han arribat a dalt [per mèrits propis](#). Tanmateix, Sandel constata que als sistemes d'accés a les universitats d'elit del EUA es fan moltes trampes que distorsionen el mèrit. A més a més, afirma que això del mèrit és un miratge, un autoengany, una distorsió de la realitat. De fet, els qui defensen que tenen una posició econòmica i social per llur propi mèrit

1. menystenen el seu talent natural i tot el que llur família els ha donat perquè desenvolupin aquest talent;
2. i sobrevaloren l'esforç personal que han fet: gent que s'esforcen tant o més que ells arriben a guanyar menys diners. (Potser les jugadores del Llevant van córrer més que les del Barça!)

D'altra banda, Sandel constata que els qui confien en el (propi) mèrit són gent que viuen estressats per seguir sent reconeguts i seguir pujant en la societat. Són guanyadors ferits que fereixen els perdedors tot responsabilitzant-los de ser perdedors.

El mèrit és, doncs, un miratge, un autoengany que em fereix i fereix els altres. Una *tiranía* que es combat amb gratitud i humilitat.

Com podem deixar d'enganyar-nos tot desplegant humilitat i gratitud?

D'entrada, he de valorar bé els meu talent natural: el que he rebut de la família, i el que he rebut del país on he nascut (què seria jo si hagués nascut amb grans talents a la família més pobra del país més pobre del món?). No tinc cap mèrit per haver-ho rebut.

Fins i tot el caràcter que tinc, i que m'ha permès esforçar-me, l'he forjat gràcies a la contribució dels meus pares/mares, mestres, monitores/monitors, germans o altres referents que m'han motivat.

Finalment, hi ha molta part d'atzar que explica els èxits dels "guanyadors de la societat". Sandel posa l'exemple d'un jugador exitós de bàsquet la NBA: si per atzar hagués nascut al segle XVI, les seves habilitats i els seus esforços de jugador bàsquet no li haurien servit per enriquir-se i tenir reconeixement social com a guanyador.

I si la realitat és aquesta, aleshores he de viure la vida amb una [profunda i radical gratitud](#); fer florir els meus talents; treballar perquè tothom pugui fer florir els seus; i posar els fruits dels meus talents al servei d'aquells i aquelles qui han tingut menys sort que jo.

Quant a la meva relació amb els altres, millor suprimir tota referència al mèrit. En canvi, és bo admirar la grandesa de les accions de qualsevol humà que procura fer les coses una mica bé en unes circumstàncies de talent, caràcter i atzar que són sempre úniques i, per tant, incomparables.

[Imatge de [PDPics](#) a [Pixabay](#)]

The post [Mèrit](#) appeared first on [Blog CJ](#).